

s hľadiska výtky opřené o čís. 6 § 344 tr. ř. jest bez významu, zda dotčené tvrzení stěžovatele, že pil v oné hospodě další tři piva, jest či není svědkem potvrzeno.

Čís. 4592.

Z opätného, nezákonného vyhlásenia rozsudku nemôže obžalovaný odvodzovať pre seba beh novej lehoty k podaniu opravného prostriedku.

(Rozh. z 18. januára 1933, Zm IV 607/32.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. K. a spol. pre prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 čís. 1, 3 zák. na ochr. rep. zmätočnú sťažnosť obžalovaného J. T. odmietol.

D ů v o d y:

Rozsudkom vrchného súdu bol obžalovaný J. T., ktorý bol rozsudkom súdu prvej stolice obžaloby sprostý, odsúdený pre prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. Hlavné odvolacie pojednávanie bolo konané v neprítomnosti obžalovaného za podmienok § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. Odsudzujúci rozsudok bol obžalovanému doručený s riadnym poučením o opravných prostriedkoch podľa form. 167/2 dňa 2. marca 1932. Ponevác obžalovaný proti rozsudku vrchného súdu v 8dennej lehote, stanovenej v § 4 zák. č. 8/1924 a rátanej od doručenia rozsudku, opravný prostriedok neohlásil, stal sa dotyčne neho rozsudok pravoplatný. Pri roku dňa 10. októbra 1932 určenom zrejme k jednaniu o podmienenom odsúdení bol však obžalovanému rozsudok druhej stolice znova vyhlásený na čo obžalovaný prehlásil, že podáva proti rozsudku vrchného súdu zmätočnú sťažnosť, lebo je nevinný. Ohlásenie zmätočnej sťažnosti je opozdené, lebo pre obžalovaného uplynula lehota k ohláseniu zmätočnej sťažnosti po uplynutí 8 dní rátajúc od riadneho doručenia rozsudku, tedy dňom 10. marca 1932. Nebolo žiadneho zákonného dôvodu k opätnému vyhláseniu rozsudku obžalovanému a obžalovaný nemôže počítať novú lehotu k ohláseniu zmätočnej sťažnosti od tohoto právne bezúčinného vyhlásenia rozsudku. Opozdená zmätočná sťažnosť bola preto podľa odst. 3 § 434 tr. p. odmietnutá.

Čís. 4593.

S hľadiska § 531 b) tr. zák. se nevyžaduje, by pachatel bezpodmienečně nahradil všechnu škodu činem způsobenou, nýbrž stačí, nahradil-li ji »podle svých sil« (§ 229 b) tr. zák.); po případě stane se beztrestným, třebaže škodu ani částečně nenahradil, nebylo-li mu to lze vzhledem k jeho majetkovým, výdělkovým a rodinným poměrům.

Od požadavku (částečné) náhrady škody po rozumu § 531 b) (§ 229 b) tr. zák. nelze však upustiti ani v případech, kde finanční síla pachatele dovoluje jen poměrně nepatrnou míru náhrady.

Podmínce § 531 b) tr. zák. lze vyhověti až do vynesení rozsudku.

Orgány podniku po rozumu § 486 c) odst. 1 tr. zák., — povinnými s hlediska § 531 b) tr. zák. nahraditi z vlastních prostředků škodu z jejich jednání podniku vzešlou, — jsou činitelé, jednající za nefysickou osobu podle stanov.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1933, Zm I 451/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného Václava P-ého do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. února 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §§ 486 čís. 1 a 486 c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v části, odsuzujícího tohoto obžalovaného pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 (§ 486 c) tr. zák., jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice s příkazem, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnosti obžalovaného Václava P-ého nelze upříti oprávnění již, pokud napadá rozsudek podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. proto, že soud následkem mylného pojmání předpisu § 531 b) tr. zák. neuznal na beztrestnost činu z důvodu promlčení. Nalézací soud zjišťuje, že stěžovatel vystoupil ze služeb banky B. 30. dubna 1922 a že k výsledku jako obviněný obeslán byl teprve 10. prosince 1924, dále, že se v promlčecí lhůtě nedopustil žádného trestného činu a že také nemá v rukou žádného užitku z trestného činu. Podmínky promlčení nemá soud za splněny jen proto, že obžalovaný nenahradil škodu činem způsobenou. Podle toho vychází nalézací soud patrně z právního stanoviska, že § 531 b) tr. zák. vyžaduje, by pachatel bezpodmínečně nahradil všecku škodu činem způsobenou. Tento názor jest mylný. V literatuře (Finger I. 1912 str. 847) a judikatuře (sb. n. s. č. 2523, 3158) není o tom sporu, že omezení »podle svých sil« v § 229 b) tr. zák. platí též pro případy § 531 b) tr. zák. To může pak vésti po případě k tomu, že pachatel při jinak splněných podmínkách promlčení, stane se beztrestným, ač škodu vůbec nenahradil, nebylo-li mu lze ve lhůtě promlčecí (sb. n. s. č. 2523) škodu trestným činem způsobenou i jen z části uhraditi (Altman, 1. c. st. 669). Při správném výkladu zákona nestačilo tedy zjistiti, že obžalovaný nenahradil způsobenou škodu, nýbrž bylo na soudě nalézacím, by po vyšetření příslušných okolností, třeba i z moci úřední (sb. n. s. č. 2198), podle volného uvážení zjistil, zda obžalovaný »podle svých sil«, t. j. podle svých majetkových, výdělkových a rodinných poměrů, jaké byly v době promlčecí, mohl škodu alespoň částečně nahraditi. Opomenul-li to soud, je odsuzující výrok zmatečný podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Při tom jest připomenouti, že podmínce § 531 b) tr. zák. lze vyhověti až do vynesení rozsudku (sb. n. s. č. 1505, 2062). Dále jest poznamenati, že povinnost nahraditi škodu podle sil jako podmínka promlčení tu zásadně byla. Neboť rozsudek zjišťuje o obžalovaném, že byl vrchním a vedoucím ředitelem banky »B.« a jako takový nejvyšším úředníkem banky. Za tohoto

stavu věci nelze pochybovati o tom, že obžalovaný byl orgánem banky »B.« a to vynikajícím orgánem ve smyslu § 486 c) tr. zák., jak to nalézací soud také vyslovuje. Jestliž za orgány podniku podle prvního odst. § 486 c) tr. zák. považovati činitele, kteří jednají za osobu nefysickou podle stanov (Löffler v Bartschově komentáři II, str. 446 a násl.; sb. n. s. č. 3005 str. 902). Jako orgán podniku jest obžalovaný podle téhož předpisu trestně zodpovědný za úpadek banky, arci jen, pokud se dopustil činu spadajícího pod hledisko § 486 tr. zák. Za tohoto předpokladu jest obžalovaného, jenž jako vrchní a vedoucí ředitel a tudíž jako vynikající orgán banky spravoval cizí jmění, pokládati za povinna škodu, z jeho jednání cizím osobám vzešlou, nahraditi z vlastních prostředků, ovšem jen, jak bylo již řečeno, podle svých sil (sb. n. s. č. 3005 str. 902 a 903, sb. n. s. č. 3002). Je proto zmateční stížnost na omylu, má-li za to, že povinnost k náhradě škody z vlastních prostředků nemůže stihnouti ředitele akciové společnosti. K vývodům zmateční stížnosti budiž dále ještě podotčeno, že nelze sice důvodně popříti, že účelem předpisu § 531 b) (§ 229 b) tr. zák. jest mezi jiným také, zjednati pokud lze odškodnění osobám trestným činem poškozeným, že však z toho nelze souditi, že by od požadavku náhrady škody bylo lze vůbec upustiti v případech, kde finanční síla obžalovaného by dovolila jen poměrně nepatrnou míru náhrady. Vždyť zákon vidí v náhradě škody podle sil, t. j. ve snaze odčiniti následky činu, zároveň též důležitý znak lítosti a polepšení se pachatele (Finger, I. 1912 str. 848, jehož se tu sám stěžovatel dovolává).

Čís. 4594.

K nutné obraně se vyžaduje, by to, co obžalovaný podnikl proti neoprávněnému útoku, bylo objektivně potřebné k jeho odvrácení a aby mělo zřetel k životu a k osobní neporušenosti útočníka; nestačí jen subjektivní přesvědčení obžalovaného, že pokládal svoji obranu za potřebnou.

»Těžká urážka« ve smyslu § 281 odst. II. tr. zák. předpokládá takové jednání poškozeného, jímž bylo silné rozčilení obžalovaného, zmíněné v odst. I. § 281 tr. zák. ještě více stupňováno, takže možnost volného rozhodování obžalovaného byla ještě více omezena, než jak předpokládá odst. I. cit. zákonného ustanovení.

(Rozh. z 19. ledna 1933, Zm IV 546/32.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc, zahájenou před krajským jako porotním soudem v Košicích proti E. B., obžalovanému pro zločin podle § 279 tr. zák., a na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce, obžalovaného a jeho obhájce vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost obžalovaného a zmateční stížnost zvoleného obhájce z části odmítl, z části zamítl, vyhověl však částečně zmateční stížnosti zvoleného obhájce, založené na § 385 č. 1 b) tr. ř., rozsudek soudu porotního z tohoto důvodu zmatečnosti zrušil ve výroku, jímž čin obžalovaného byl kvalifikován jako zločin podle § 279 tr. zák., a čin tento kvalifikoval jako zločin úmyslného zabití člověka podle §§ 279, 281 odst. I. tr. zák.; důsledkem toho zrušil rozsudek soudu porotního i ve výroku o trestu a trest vyměřil obžalovanému znova.